

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmæ Virtvtvm, Ac Vitiorvm , Tomus ...

Guilelmus <Peraldus>

Lvgdvni, 1585

De animi nobilitate duplici. Cap. XXIX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46161](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46161)

turis burgen. derisorie dictū est à quodam, q̄ ipse esset de no-
 bilioribus rusticis suæ ciuitatis. Sic cum corpus naturaliter ser-
 uus sit (datū est enim spiritui ad seruiendum) & naturaliter ru-
 sticū sit, quū tot rusticitates ab eo quotidie exeant, ridiculū est
 corpus vnū nobilius dicere altero, vel vnū nobiliorem alte-
 ro ex parte corporis. Vnum tamen bonum habet nobilitas quæ
 carnis dicitur esse, q̄ quasi frænum est quoddam quod homi-
 nes debet cohibere ne male agant. Hiero. Nihil aliud video in
 nobilitate appetendum, nisi quod nobiles quadam necessitate
 astringuntur, ne ab antiquorum probitate degenerent. Philoso-
 phus: Nobilitatis tantum ad hoc memineris, vt cum claritate
 generis, motū sanctitate contendas, & cum nobilitate corporis
 animi nobilitate proficias. Item: Laudatur in quibusdam, q̄ ge-
 niti sint nobiles, in aliis q̄ nobilitatem virtute sunt assecuti.
 Pulchrū est respōdisse nobilitati, pulchrum etiā humilius ge-
 nus factis illustrasse. Itē quidā vituperabat aliū de genere suo,
 dicens: Tu es caput tui generis. Cui ille: Et tu es cauda generis
 tui. Item quidam sapiens, quum quidam ex patritio genere na-
 tus inferior factus ignobilitatem generis illi obiiceret, inquit:
 Gaudeo q̄ ego ex me surrexi, tu ex te cecidisti: generis nostri
 vtrique sumus decus & dedecus. Et alius Philosophus similiter
 alij obiurganti respondit: Mihi obiicis profecisse: crimen meū
 imputas gloriæ, dum tuum imputas ignauitæ. ¶ Et notandum
 est, q̄ vera nobilitas amini est. vnde illud: Nobilitas sola est,
 animum quæ moribus ornat.

De animi nobilitate duplici

CAP. XXIX.

A Nimi verò nobilitas duplex est. Quædā naturalis, de qua
 Sene. Quis est generosus ad virtutē? benè à natura cōposi-
 tus: Alia nobilitas est gratuita, quādo aliquis gratiā Dei habet
 qua Dei filius est, q̄ custodit eū, vt nulli turpitudini seruiat. Tul-
 lius: Liber æstimāndus est, q̄ nulli turpitudini seruit. Itē Sapiens,
 De illa nobilitate gloriæris, q̄ filios Dei, & cohæredes facit. Tūc
 ille nobilitatē suā integrā seruare se putet, si dedignetur serui-
 re vitis, & ab illis superari. A quo enim q̄s superatur, ei⁹ & ser-
 uus est. Ber. An nō seruus, cui dñatur iniquitas? Quantūcunque
 aliq̄s ex nobilibus ortus sit, tamē ignobilis est, si Deū contem-
 nar, & noluerit ei seruire. Et ecōtrario quantūcunque ignobilis
 ortus sit, nobilis tamē est, si Deo seruiat. Vnde i Regum 2. dicit
 Dñs ad Heli: Absit hoc à me, sed quicūque honorificauerit me,
 glorificabo eum: qui autem contemnunt me, erunt ignobiles.

¶ *Quod sex sunt signa vera nobilitatis.*

DD 2

Et notandum est, q̄ sex sunt signa veræ nobilitatis. ¶ Primum est, liberalitas. Vnde Deus, qui nobilissimum est, ipse est liberalissimus. Liberalitas eius tanta est vt non solum suadet, sed etiam seipsum: nec solum seruentibus sibi dat, sed etiam hostibus suis. Ipse enim solem suum facit oriri super bonos & malos, & pluuia super iustos & iniustos. Match. 5. Ipse propter liberalitatem suam fecit quæcūque facta sunt. Ad dandum enim fecit quæcūque fecit. Creaturas enim rationales fecit vt eis daret, alias autem creaturas, vt eas daret. Leo etiam, qui dicitur esse rex animalium quod animal nobile est, liberale est. Vnde Aristo. dicit ipsum esse animal cōmunicatiuū. Et sicuti liberalitas signū est nobilitatis: ita rapina signū est rusticitatis. Vnde multi hodie qui nobiles reputantur, rusticissimi sunt, cū nō cessent auferre pauperibus, & illis, qui nō possunt defendere se, sicut magister Alanus ostēdit quibusdā militibus. Legebat Alanus apud Montē pellanū, & audierūt milites vicini q̄ tantus clericus esset, & q̄ omnia interrogata responderet: vnde accesserunt ad eum de communi cōsilio, & quaesierunt ab eo quæ esset maxima curialitas. Qui respondit eis, q̄ dare curialissimum esset: quo audito omnes consenserunt responsioni eius. Ideo dicit dominus q̄ beatius est dare, quā recipere: quia dare facit simile Deo, qui omnibus dat, & a nemine recipit. Ipse verò dixit eis, vt habere cōsilio ad inuicem dicerent ei, quæ inter omnes rusticitates maior esset. Qui habuerunt cōsiliū adinuicem, & nō poruerūt conuenire in idem: vnde reuertentes ad eum, dixerunt q̄ non poterant concordare. Quo audito ipse increpauit eos, dicens: ego posuerā vos in via per quā possētis quaestioni vobis propositæ solutionē cognoscere. Si enim dare curialissimum est: auferre quod est ei cōtrariū, rusticissimū est. Vnde vos qui incessanter auferis pauperibus, rusticissimi estis. ¶ Secundum signū nobilitatis, est gratitudo seu recognitio beneficij. Et per contrarium ingratitude seu beneficiorū nō recognitio, signum rusticitatis est. Vnde patet q̄ illi qui nobiles reputantur, qui Deum, qui ceteris præ ceteris hominibus honorauit, præ ceteris hominibus in honore subditos etiam suos, qui multo sudore lucratur vnde ipse viuūt, & propter quos ipsi sunt in honore incessanter opprimunt, rusticissimi sunt. Feris etiam videtur tales deteriores esse: rax enim officia sue beneficia sentiūt, sicut ait Sene. ¶ Tertium signū nobilitatis est, mansuetudo & misericordia in ea quæ sunt eis subiecta. Et hoc est vnū quod valde decēs est in his q̄ potestatis habet. Vnde Sene. Nullū ex omnibus magis clementia, quæ

regem
gnacil
rex su
tionē
exēpt
malibu
miseri
mam p
suā del
hil iud
subiect
gnū ru
terra, &
gnare c
Cūcta
nec bel
rēris. ¶
eos qu
quo gl
iltis gl
re. Hi
impug
monib
pietas
eos, qui
probit
pitudin
q̄ nō t
non er
rū, scilic
uitute
impug
sis viu
tia pec
valde
do, qua
rō sign
verō n
amore
tia, q̄
nobile

regem & principē decet. Idem? racundissima ac pro captu pugnacissima sunt apes, & aculeum in vulnere relinquunt: sed ipse rex sine aculeo est. Noluit ipsum natura nec sanū esse, nec vitionē quæ magno cōstaret petere, & irā eius incrimem relinquit, exēplar hoc omnibus regibus linquens. Pudeat ab exiguis animalibus nos trahere mores. In signum huius māsuētudinis vel misericordiæ inunguntur reges Christiani. Philosophus: Maximam potestatem habēs, creatorē potestatis iuxta possibilitatem suā debet imitari. In hoc autē Deū maximē imitabitur, si nihil iudicauerit, quā misereri, pretiosius. Et sicut mansuetudo in subiectos, signū est nobilitatis: sic & crudelitas in subditos signū rusticitatis est, & seruitutis. Vnde Pro. 30. Per tria mouetur terra, & quartū quod non potest sustinere. Per seruum, cum regnare cōeperit. Quid. Asperius nihil est humili si surgit in altū: Cūcta ferit, dū cūcta timet, desauit in omnes, Vt se posse putet: nec bellua terrior vlla est, Quā serui rabies in libera terga furetis. Quartum signū nobilitatis est, virilitas seu strenuitas in eos qui repugnant. In signū huius datur ensis militibus nouis, quo gladio vtī debēt in hostes, nō in subiectos. Multi verō ex illis gladio isto in subiectos vtūtur, quos deberēt valde diligere. Hi enim sunt qui iuuāt eos, qui etiā fratres eorum proprios impugnant, hostibus verō Dei & ecclesiæ peccatis, sed & dæmonibus, vel etiā ipsis persecutoribus ecclesiæ vniti sunt. Impietas talis, impietas diabolica est. Diabolus autē impius est in eos, qui sibi seruiūt. Quintū signū nobilitatis est, timere opprobriū vel seruitutis, vel proditionis, vel alterius cuiusq; turpitudinis. Multos tamen ex illis qui nobiles reputātur, videmus, q̄ nō timēt pessimā seruitutē vitiorū suorū, vel dæmonum, qui non erubescunt confiteri se seruos vilissimorū membrorū illorū, scilicet qui libidini deseruiūt, quæ seruitus indubitanter seruitute leprosorū peior est. Non erubescunt etiam proditiose impugnare dominū illum à quo omnia possident, cuius expēsis viuūt & vestiuntur. Et nō erubescunt etiam omni immunditiæ peccati se exponere. Ex quo patet eos non esse nobiles, sed valde rusticos. Sextum signū nobilitatis est, cordis magnitudo, qua quis modica cōtemnit, & magna appetit. Ecōtrario verō signū rusticitatis est, amorē suum ponere in modicis, magna verō negligere. Vnde patet dominas illas, quæ potius volunt amorē suum ponere in vno misero milite, quā in rege gloriæ, q̄ ipsæ verē nobiles non sunt. Milites etiam non videntur nobiles esse, qui amorē suū in terra ponunt, contempto regno

cælorum, cum tamen tota terra, quasi punctum sit respectu cæli: quia plus habent de terra, quam alij, nolunt aliquid habere de celo. Si ad aliquem pertineret terra vnius pauperis militis ex parte matris, regnum verò ex parte patris: nunquid non infelix esset, si contempto regno adhereret illi terræ quæ eum contingeret ex parte matris? Sic infelices sunt illi milites, qui de regno cælorum non curant, quod ad eos pertinet ex parte patris cælestis, cõterti terra ista paupertatis, quæ ad illos pertinet ex parte matris nostræ Heuæ. Pater noster Deus est, mater nostra Heua. Nõ sic faciebat Dauid in Psal. Quid est mihi esse in celo, & à te volui, &c.

De consuetudine illarum Ecclesiarum quæ nolunt canonicare nisi nobiles.

C A P. X X X.

Ostenso quod nobilitas carnis contemnenda sit, vel non putanda, tangendum est aliquid de consuetudine illarum Ecclesiarum, quæ nolunt canonicare nisi nobiles. Vnde notandum est, quod consuetudo illa videtur esse reprehensibilis. Et videntur posse assignari sex causæ huius reprehensibilitatis. Prima causa est, peruersitas quæ videtur esse in hac consuetudine, quæ peruersitas apparebit si respiciatur causa huius consuetudinis quam ipsi assignant. Dicunt enim quod ipsi habent multa temporalia quæ defensione indigent, nec habent regem, nec alium principem secularem qui eos defendat, ideo oportet nobiles canonicari qui possint ea defendere. Quibus respondeo, quod sicut ecclesiæ eorum habent temporalia, ita habent & spiritualia, quæ infinitè meliora sunt. Vnde si oportet aliquos nobiles canonicari ad defensionem temporalium, multo fortius oportet aliquos literatos, & sanctos canonicari ad defensionem spiritualium. Si verò dicant quod ibi sint aliqui ignobiles literati ad defensionem spiritualium, sed non canonici: ex hoc apparet quod ipsi bona temporalia præponunt spiritualibus, ex quo defensores temporalium canonicos constituunt, & superiores aliis.

¶ De quinque peruersitatibus huiusmodi ecclesiarum.

Et possunt assignari quinque peruersitates in huiusmodi ecclesiis. Prima est, quod ibi est terra sursum, & cælum deorsum. Cælestia enim contemnunt, terrena verò multum appetunt contra illud Prouer. 25. Cælum sursum, & terra deorsum. Alia peruersitas est, quod pedes sunt in loco vbi deberet esse caput, & caput in loco vbi deberent esse pedes. Velut pedes ecclesiæ sunt qui circa terrena solliciti sunt: velut caput sunt qui regere habent ecclesiã, viri scilicet literati. Sed in his ecclesiis pedes sunt in capite, imò ipsi hostes in capite ponunt. Thren. 1. Facti sunt hostes in cap